

Tyresö kommun

Linda Wikman

Projektperiod: ursprungligen 130301-130531 men med förlängning t o m 131231.

Rapport del 2

Metodutveckling för uppsökande arbete bland barn och ungdomar
i riskmiljöer i Tyresö

Rapporten avser hösten 2013

Inledning

Den här rapporten behandlar den förlängning av projektet som ägde rum hösten 2013 och avslutades den sista december 2013.

För bakgrund och tidigare resultat, se slutrapporten avseende projektperioden 130301-130531.

Sammanfattning perioden 130301-130531

Ingen enskild aktör sitter på en heltäckande bild av kommunens ungdomar. Därför kan det ta tid innan någon slår larm eller ingriper när ett barn eller ungdom riskerar att fara illa. Ett gemensamt, strukturerat uppsökande arbete med uppföljande möten ökar därmed chanserna för tidig upptäckt avsevärt.

Målet har varit att hjälpa familjen att i första hand själva lösa problemet och att ge dem verktyg och stöttning på vägen¹.

Under projektiden har några problem blivit väldigt tydliga;

- Det finns ett behov av de som arbetar uppsökande att träffas kontinuerligt i en arbetsgrupp och utbyta erfarenheter på individnivå
- Barn och unga som vistas i dessa riskmiljöer saknar ofta strukturerad sysselsättning efter skoltid och ”hamnar” därför ofta i miljöer med andra unga som inte ”har något att göra”
- Generellt föräldrastöd saknas i Tyresö kommun. Det efterfrågas men finns inte
- Många familjer behöver coachning, ett lättare stöd/guidning i systemet, över tid

Det blev också tydligt under projektets gång att det under relativt kort tid gick att uppnå förändringar i gruppen av barn och unga som vistades i dessa riskmiljöer. Antalet individer som vistas i dem idag, tre månader senare, är betydligt färre än innan arbetet kom igång.

De som arbetar förebyggande lyckades på kort tid, genom strukturerad kartläggning, gemensamma möten och uppsökande arbete snabbt ringa in vilka unga det var som man uppfattade tidig oro kring. Familjerna kunde därmed kontaktas i ett tidigt skede.

En relativt ”liten” insats kan ge stora resultat på kort sikt – och troligen ännu större på lång sikt!

¹ Regeringen anser att det är särskilt angeläget med folkhälsoinsatser riktade mot barn och unga. Insatserna bör ta sikte på att öka förutsättningarna för goda relationer, framför allt mellan barn och deras föräldrar, men även med andra barn och vuxna. En trygg anknytning till föräldrarna de första levnadsåren är en avgörande förutsättning för god psykisk hälsa senare i livet. Att som nybliven förälder ha ett fungerande socialt nätverk omkring sig främjar förmågan att ta hand om barnet. Regeringen anser att folkhälsoarbetet i högre utsträckning än tidigare bör fokusera på barnens behov och trygghet och på att skapa möjligheter för föräldrarna att få det stöd de behöver och efterfrågar för ge omsorg till sina barn. En sådan politik ger tryggare barn och leder i längden till bättre psykisk hälsa (En förnyad folkhälsopolitik, Prop. 2007/08:110).

Resultat hösten 2013

Genomförande

Det uppsökande arbetet fortsatte under hösten av polisen och fritidsfältande personal. Höstens arbetspass planerades ihop. Polisen arbetade i snitt uppsökande i det här syftet 2-3 eftermiddagar/kvällar i veckan. Fältande fritidsledare arbetade också uppsökande i det här syftet cirka 2-3 eftermiddagar/kvällar i veckan. Flera arbetspass ”delades”. D v s att minst en från varje verksamhet arbetade ihop.

Arbetsgruppen, där även socialtjänst, Café Bonza och brotts- och drogförebyggande samordnaren ingick, träffades varannan vecka. Där gick vi igenom vad som hänt sedan sist, om någon oro kring vissa unga upstått samt eventuella frågeställningar som dykt upp.

Kartläggning

Under hösten så kontaktades ett antal familjer efter det att arbetsgruppen konstaterat att det fanns oro kring ett barn eller ungdom. Resultatet efter höstens arbete blev;

- Betydligt färre barn och ungdomar befann sig ute
- 6 stycken familjer kontaktades angående oro kring dess barn/ungdom
- Barn/ungdom var i åldern 12-15 år (födda 1999-2002)
- Samtliga barn/ungdomar var pojkar
- Ingen orosanmälan behövde lämnas in till socialtjänsten

Effekter hösten 2013

Som förväntat var det betydligt färre barn och ungdomar ute under hösten än under våren. Detta beror delvis på vårens insatser. De som då hamnade i fokus har inte dykt upp som orosmoment igen efter det. Det blev även en spridningseffekt till kamrater till de barn/ungdomar som vistades i samma miljö. Det märktes väldigt fort när familjer började bli kontaktade. En annan bidragande effekt inne i Tyresö centrum har nog också troligen varit ombyggnationen som innebar att scenen (där de flesta hängde) försvann.

Höst och vinter är inte heller den årstid då det ”hängs” särskilt mycket utomhus eftersom vädret inte är det mest roliga... Generellt uppfattades det som mycket lugnt utomhus och i Tyresö centrum under hela hösten.

De gemensamma arbetspassen polis/fritidsfältare fungerade bra. Men uppfattningen var att de gemensamma passen inte var det viktigaste. Däremot de återkommande träffarna, när man kunde dela information med varandra, upplevdes som betydligt viktigare. Där deltog ju även andra aktörer som inte deltagit i det uppsökande arbete på fältet (se under rubriken *genomförande*). Frågor kring gränsdragning och olika tips kom upp i det sammanhanget. Dialogen mellan yrkesgrupperna fungerade mycket bra.

Det som åter togs upp, som något negativt, var avsaknaden av socialtjänsten ute på fältet.

En gemensam uppfattning var också att det uppsökande arbetet ute ökat synligheten av både fritidsfältare och poliser. Det i sig uppfattades som positivt.

Det uppsökande arbetet ute gjorde också att man exempelvis ”kommit på” ett par unga förmågor som försökt elda samt hittat en källarlokal där man verkade hänga och använda narkotika.

Slutligen så lyftes vikten av att *fortsätta* bedriva det uppsökande arbetet även när det är lugnt. Det behöver vara en ständig kartläggning av vilka som är ute, var de är, vilka de umgås med o s v. Dessutom underlättar det om man skapat en relation till de unga innan man behöver gå vidare med eventuella åtgärder.

Om man slutar med att vara närvarande där unga är, för att det tillfälligtvis är lugnt, så kommer de att uppfatta det väldigt snabbt och då riskerar vi att åter hamna i en situation med mer problem. Framförallt med en mer etablerad och tyngre problematik.

Slutsatser efter hösten 2013

- Permanenta det uppsökande arbetet med polisen. Avsätta resurser inom fritidsgårdsverksamhet samt socialtjänsten
- Fortsätta bedriva uppsökande arbete (kartläggande och relationsbyggande), även under höst/vinter. Intensiteten behöver dock inte vara lika hög som under den varmare delen av året (i grova drag april-september)
- Avstämnings-/informationsmöten regelbundet för den personal som arbetar uppsökande
- Samt alla punkter som identifierade under vårens utvärdering som exempelvis avsaknad av föräldrastöd och ”glappet” mellan skolans slut och fritidsaktiviteternas starttid.